

Major Bálint : Walther

(A novella a Gödöllői Irodalmi Díj 2026 pályázaton könyvtári különdíjban részesült.)

Messzi, tompa morajlásra riadok fel a borospincénkben. Megdörgölöm a szemem, felülök az ágyon és rögtön beleugrok a bakancsomba. Kikerülök az elaggott szalmaágyat, melyen nagymamám szunyókál, majd felsietek a lépcsőn, miközben leakasztom a falról a Walther P38-as pisztolyomat. Még egy Wehrmacht katonától zsákmányoltam három hete, aki a Premontrei iskolában tartózkodott, mikor az épületet lebombázták. Neki már egyébként sem volt rá szüksége, és különben is mindez semmi ahhoz képest, amit ők bitoroltak el tőlünk; takarmányt, ételt, állatot, embert.

Kivágódik az ajtó, akkora erővel szaladok ki a pincéből. A hajnali sötétben látom, ahogy délkeleten fények villannak fel a távolban, semmihez sem fogható zaj kíséretében. Hasonlít a légiriadó szirénáira, de annál sokkal vadabb, sokkal szaporább, és sokkal félelmetesebb. Azt hiszem, ez az a bizonyos katyusa rakéta-sorozatvető, amiről annak idején édesapám mesélt. Vagy, ahogyan ők hívták a bajtársai közt, a Sztálin-orgona.

Ez nem lehet igaz, egyszerűen nem. Számoltam vele, hogy még ebben a hónapban megérkezhet a front, de azzal nem, hogy ennyire hamar. A harcok a Valkó közeli erdőben dúlhatnak, ami azt jelenti, hogy reggelre akár ide is érhetnek, ha átszakad az Attila-vonal. Akkor aztán betódulnak a városba, és előntenek mindent a lánctalpas gépszörnyek. Jönnek majd „felszabadítani” minket. Bánnám is én, üldözzék el a németeket, csak utána ne maradjanak sokáig...

Pedig fognak, édes unokám, fognak ezek még nagyon sokáig, mondogatta nagymamám már hetek óta. Éppen ezért kellene elmenekülnünk, a lehető leghamarabb, válaszoltam neki minden adandó alkalommal. Nyugat felé, minél távolabb, de legalább Budapestre, ott nagyobb védelem óvna minket a szovjetektől. Ellenkezőleg, épp ellenkezőleg, kis unokám, csengenek fejemben a szavai. Budapest az ő szemükben maga a csillogó ékkő, a jutalom, amit az a mocskos Hitler erődtímnnyé nyilvánított. Ott tán még annál is szörnyűbb sors várna ránk, mint idehaza, oda fogják mérni a legerősebb csapást. A legtöbb bomba oda fog hullani édes unokám, nem hiába menekültek éppen a pestiek szerteszét a környező városokba nemrégiben.

Remegve szívom magamba a levegőt, aztán végignézem, ahogy kifújáskor fehér páráként gomolyog az arcom előtt, melyet megvilágítanak a háttérben villódzó robbanások és torkollattüzek fényei. Ki tudja, talán a bátyám is ott épp harcol a magyar honvédek közt. Nem sokkal a nyilas hatalomátvétel után sorozták be; onnantól tizenhat év felett minden leventét elvittek katonának. Engem csupán az óvott meg, hogy még a tizenötödik esztendőmben járok, de meglehet, hogy holnapra már ez sem véd többé, ha úgy döntenének, minden hadra fogható fiút mozgósítanak.

Egyszerre önt el rettegés és harag. Neki kellene most itt állnia, neki kellene a kezében fognia ezt az istenverte Walthert. Megígérte, hogy majd ő megteszi, ha eljön az ideje. Éppen úgy, ahogyan neki meg édesapánk ígérte meg ugyanezt. Édesapánk, aki a Don-kanyart csodával határos módon túlélte, csupán azért, hogy utána újra behívják, és Debrecen közelében elessen egy értelmetlen tankcsatában. Egyedül az nyugtat, hogy így legalább teljesült a kívánsága. Megannyiszor mondogatta, mielőtt szolgálatba rendelték, hogy ha meg kell halnia, akkor hazai földben akar feküdni, nem pedig messze a szülőhazájától.

Megszorítom a pisztoly markolatát, miközben szipogni kezdek. Nem akarom megvárni, hogy az én

ígéretem is semmivé váljon, ha addig besoroznának. Már nem akad fiatalabb, aki engem is helyettesíthetne.

Gyere velem, mama! Kérlek, gyere velem, és együtt átvészeliük mindezt, győzködtem őt tegnap este végső elkeseredésemben. Te még fiatal vagy és szívós, felelte, de én már túl öreg vagyok egy efféle úthoz. A lábaim gyöngék, nem bírják az elhúzódozó menetelést. Indulj el, és hagyj hátra! De előtte, kérlek, tedd meg ezt nekem.

Fel-alá kezdek járkálni a birtokon, bele a hófödte szőlőültetvényünk sűrűjébe. A morajlások lassan, de kétségkívül egyre közelednek. Most is a fejemben cseng, mi mindennel próbáltam őt jobb belátásra bírni. Rendben van, itt hagylak, de azt nem fogom megtenni, nem kérhetsz ilyesmit! Nem tudhatjuk, mit tartogat a jövő, egyikőnk sem! Sajnálom, hogy üvöltöttem vele, nem kellett volna ilyen hangon a szemére háynom ezeket. De mi mást tehettem volna? Mondhattam akármit, nem hallgatott rám. Már tudom, hogy édesapánk kitől örökölte a csökönyösségét. Nagymamám is azt mondta, ha meg kell halnia, akkor hazai földben akar feküdni, nem pedig messze a szülőföldjétől. Azt mondta, nagyon is jól tudjuk, mit tartogat számára a jövő. Ha átvonult a fejünk felett a front, hiába érnek véget a harcok, a legrosszabb csak azután vár ránk. A szovjet zászlóaljok mindent fel fognak dúlni. Kifosztanak boltot, csúrt, templomot, lőszerraktárt, mindent, amit csak találnak. De mi lesz azután, hogy ráébrednek, nincs mit elvinniük? Hisz nekünk már szinte semmink nem maradt. Sem ékszer, sem kötszer, de még iratok sincsenek a pincénkben. Egyedül a nagymamám maradna ott hadizsákmányként, és mindenki hallott róla, mit tesznek a felajzott szovjetek ilyenkor a nőekkel...

Abbahagyom a sétálgatást. Némán a szőlőültetvény két sora közé ásott gödör felé meredek. Ahogyan kérte, ide fogom elhantolni, miután megtettem. Merthogy meg fogom tenni. Muszáj leszek megtenni. Nem hagyhatom cserben őt, az édesapámat, a bátyámat.

Ha nem a németek fosztották volna ki a bort a pincénkből, akkor ma este én innám ki mindet. Kibiztosítom a Walthert az izzadt ujjaimmal. Pontosan tudom, hogy mindössze egyetlen töltény van benne. Jól kell céloznom, nem lesz több esélyem.

Még egyszer, utoljára a villódzó tájra nézek, mielőtt visszaindulnék, hogy leosonjak a pincébe. Azt mondta, nagyon fél tőle, ezért kérte, hogy álmában tegyem meg, amikor úgy látom, elérkezett az idő. Remélem, még alszik.